

การดำเนินงานของธุรกิจวิดีโอเทปในยุคพระราชบัญญัติ

ควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ประการใช้

ในบทนี้จะแสดงให้เห็นการดำเนินงานทางค้าธุรกิจวิดีโอเทป ในยุคที่ภาพยนตร์มีลิขสิทธิ์เพื่อต้องการให้ทราบถึงลักษณะการดำเนินงานของบริษัทผู้ผลิต และลักษณะการดำเนินงานของผู้ควบคุม พรบ. ตั้งแต่ขั้นตอนการอนุญาต การเซ็นเซอร์ภาพยนตร์ และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ส่วนในด้านของผู้ผลิตให้ทราบถึงนโยบาย การนำเข้า การจัดจำหน่าย ผ่านผู้ค้าส่งจนถึงผู้ค้าปลีกถึงศูนย์วิดีโอเทปว่าขั้นตอนการดำเนินงานเป็นอย่างไร เพราะเมื่อพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. 2530 ประกาศใช้ ทำให้ผลกระทบเกิดขึ้นกับศูนย์วิดีโอเทปทั่วประเทศ เพราะผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่ศูนย์วิดีโอเทปเคยได้โดยการแอบก๊อปปี้ภาพยนตร์กันเอง แอบถ่ายบันทึกภาพยนตร์จากโรงภาพยนตร์ รวมถึงการแพร่ระบาดของภาพยนตร์เถื่อนประเภทหนังอาร์ นังเอ็กซ์ หนังประเภทสยองขวัญ รุนแรงและร้านวิดีโอเถื่อน ผลประโยชน์เหล่านี้ต้องสูญเสียไป จึงเกิดการต่อต้านจากศูนย์วิดีโอเทปประเภทนี้ขึ้นทั่วประเทศ เนื่องจากกองทะเบียนกรมตำรวจ ซึ่งทำหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง จะเริ่มปฏิบัติการอย่างเด็ดขาดกับศูนย์วิดีโอเทปทั่วประเทศที่ละเมิด พ.ร.บ. ฉบับนี้ โดยกองทะเบียน กรมตำรวจ ได้ส่งหนังสือไปยังบรรดาศูนย์วิดีโอเทปทั่วประเทศที่ได้ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องไว้จำนวน 1,176 ราย เพื่อให้ทราบถึงการทำงานและการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยให้ผู้ประกอบการเกี่ยวกับวิดีโอเทปยื่นคำขออนุญาตให้ถูกต้อง เช่น

1. ผู้ประกอบการให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายวิดีโอเทป เช่น ศูนย์วิดีโอเทป ร้านค้า หรือห้างสรรพสินค้า
2. สถานที่ให้บริการฉายวิดีโอเทป เช่น โรงแรม อาคารชุด สถานการค้า ห้างสรรพสินค้า อาบอบนวด บาร์ ไนต์คลับ ห้องอาหาร
3. ยายพาหนะ เช่น รถทัวร์ รถไฟ เรือ เป็นต้น

ลักษณะการดำเนินงานของผู้ควบคุมพระราชบัญญัติเทปและวัสดุโทรทัศน์

กองทะเบียน กรมตำรวจ มีหน้าที่ควบคุม พ.ร.บ. เทปและวัสดุโทรทัศน์ โดยมอบให้ผู้กำกับการ 3 กองทะเบียน เป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งประกอบด้วย

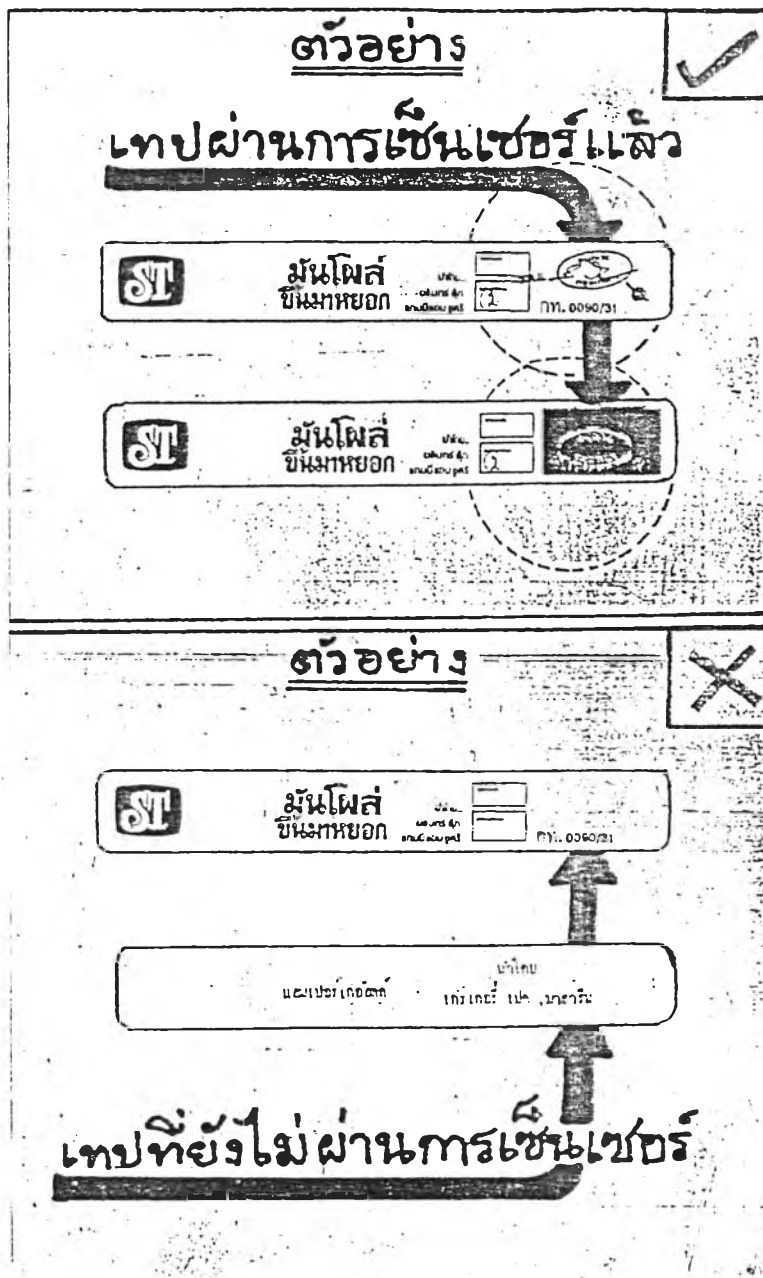
รองผู้กำกับการ 3 กองทะเบียน	
สารวัตร	งานควบคุมใบอนุญาต
สารวัตร	งานควบคุมแท็บและวัสดุโทรทัศน์
สารวัตร	งานตรวจกิจการแท็บและวัสดุโทรทัศน์ 1
สารวัตร	งานตรวจกิจการแท็บและวัสดุโทรทัศน์ 2

สำหรับผู้ประกอบกิจการที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร กองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดนั้นเป็นผู้ควบคุม โดยให้นำแท็บทุกม้วนที่มีอยู่ในครอบครองก่อนพระราชบัญญัตินี้ ไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจพิจารณาก่อนออกเผยแพร่ รวมทั้งผู้ประกอบกิจการเกี่ยวกับแท็บและวัสดุโทรทัศน์ที่ยังไม่ได้ขออนุญาตดำเนินการ ให้นำคำร้องขออนุญาตให้ถูกต้อง เพราะเจ้าหน้าที่กองทะเบียน กรมตำรวจ เริ่มปฏิบัติการเข้มเด็ดขาด ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2531 หลังการประกาศใช้ พ.ร.บ. นี้ ในกรณีที่มีการละเมิดทำผิดใด ๆ เกินที่ไม่ได้ผ่านการเซ็นเซอร์ออกแพร่ภาพเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจ และผู้ประกอบกิจการผิดกฎหมาย จะมีโทษจำคุก 1 ปี หรือปรับสองหมื่นบาท หรืออาจจะทั้งจำและปรับด้วย (น.ส.พ.ไทยรัฐรายวัน ปีที่ 31 ฉบับที่ 11172 อังคารที่ 23 สิงหาคม 2531 : 21)

ขั้นตอนการเซ็นเซอร์ภาพยนตร์

1. บริษัทผู้ผลิตต้องนำภาพยนตร์วีดีโอแท็บที่จะจำหน่าย ไปให้กองทะเบียนตรวจสอบพร้อมกับสำเนา 1 เรื่อง ไว้ที่กองทะเบียน
2. ค่าตรวจพิจารณาแท็บหรือวัสดุโทรทัศน์ ม้วนละ 100 บาท
3. ค่าตรวจพิจารณาบทพากษ์ ม้วนละ 100 บาท
4. ค่าแสตมป์ลิขสิทธิ์ ม้วนละ .25 บาท
5. ค่าสติกเกอร์ชื่อภาพยนตร์ ม้วนละ .25 บาท

ภาพยนตร์เรื่องใดเมื่อได้มีการเซ็นเซอร์ และผ่านการพิจารณาแล้ว เจ้าหน้าที่จะปิดแสตมป์สีทอง ประทับคำว่า "อนุญาต กรุงเทพฯ" เป็นตัวนูน และมีลายเซ็นจากเจ้าหน้าที่กองทะเบียนจึงจะถือว่าถูกต้อง และภาพของภาพยนตร์วีดีโอแท็บจะปรากฏข้อความว่า "วีดีโอแท็บดังกล่าวผ่านการตรวจพิจารณาแล้ว" ด้วย (เจ้าหน้าที่กองทะเบียน กรมตำรวจ : สัมภาษณ์)

ภาพที่ 7

อัตราค่าธรรมเนียมของผู้ประกอบการ

1. ค่าใบอนุญาตประกอบกิจการให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายซึ่งเทพหรือวัสดุโทรทัศน์ ฉบับละ 2,000 บาท

ในกรณีที่ผู้ขออนุญาตมีสาขาเพื่อประกอบกิจการในจังหวัดอื่นนอกจากเขตท้องที่ของเจ้าพนักงานผู้ตรวจ ให้คิดค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้น สาขาละ 500 บาท

2. ใบอนุญาตให้ฉาย หรือให้บริการซึ่งเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ ฉบับละ 500 บาท
3. ใบแทนใบอนุญาต ฉบับละ 50 บาท
4. การต่ออายุใบอนุญาต ครั้งละเท่ากับค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประเภทนั้น ๆ แต่ละฉบับ

เมื่อพระราชบัญญัติฉบับนี้ออกใช้และปฏิบัติการอย่างจริงจัง ได้มีบริษัทผู้ผลิตที่เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในการจำหน่ายภาพยนตร์ประเภทต่าง ๆ ให้นำภาพยนตร์ไปให้กองทะเบียน ตรวจสอบพิจารณาหลายบริษัทด้วยกัน (ภาคผนวก ข.)

จากการปฏิบัติงานที่จริงจัง ของกองกำกับการ 3 กองทะเบียน กรมตำรวจ นี้เองทำให้ร้านวิดีโอเทปเกิดการรวมตัวกันเป็นสหกรณ์วิดีโอเทป และสมาคมวิดีโอเทป เพื่อต่อรองรัฐบาลโดยยื่นหนังสือถึงนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และกองทะเบียนกรมตำรวจ เพื่อขอผ่อนผันดังนี้

1. ภาพยนตร์ที่ผ่านการเซ็นเซอร์เรียบร้อยแล้ว ให้บรรดาศูนย์วิดีโอเทปปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบราชการ หากมีการละเมิดหรือปฏิบัติผิดระเบียบให้ทางราชการดำเนินการตามกฎหมายได้ทันที

2. สำหรับภาพยนตร์วิดีโอเทปที่ผลิตออกมาจำหน่ายก่อนที่จะมี พ.ร.บ. ขอให้กำหนดระยะเวลาผ่อนผัน โดยสามารถนำภาพยนตร์บริการแก่ลูกค้าได้ต่อไปอย่างน้อย 6 เดือน นับจากวันที่มีภาพยนตร์เซ็นเซอร์ออกสู่ตลาด ในช่วงผ่อนผันขอให้เร่งเซ็นเซอร์วิดีโอเทปใหม่ให้เพียงพอตามความต้องการ

3. ศูนย์วิดีโอเทปที่ให้บริการเฉพาะภาพยนตร์ประเภทเสียงในฟิล์ม ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในย่าน สุขุมวิท สีลม สุรวงศ์ ฯลฯ ที่มีชาวต่างประเทศมาใช้บริการนั้น ควรพิจารณาผ่อนผันการลงทะเบียนให้ศูนย์วิดีโอเทปประเภทนี้เป็นพิเศษ ปัจจุบันมีศูนย์วิดีโอเทปประเภทนี้อยู่ในกรุงเทพฯ ประมาณ 40 ราย (น.ส.พ.มติชนรายวัน ปีที่ 11 ฉ.3924 เสาร์ที่ 3 ธ.ค. 2531 : 5)

ผลจากการต่อรองจากรัฐบาล ทางกองทะเบียน กรมตำรวจ ได้ชี้แจงรายละเอียดที่จะดำเนิน เลื่อนวันลงทะเบียนออกไปดังนี้

1. ตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2531 เป็นต้นไป จะออกตรวจจับศูนย์วีดีโอเทปที่ไม่ได้ขอใบอนุญาตประกอบการ (ใบรับคำร้องใช้แทนชั่วคราวได้)
2. ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2532 เป็นต้นไป ม้วนเทปภาพยนตร์ที่ติดสติ๊กเกอร์สีขาว่าที่ศูนย์วีดีโอเทปพิมพ์เองจะวางให้เข้าไม่ได้ (อนุโลมให้เฉพาะม้วนเทปภาพยนตร์ที่มีสติ๊กเกอร์ของผู้ผลิต ถึงแม้จะไม่ผ่านการเซ็นเซอร์ วางให้เข้าได้ถึง 31 มกราคม 2532)
3. ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2532 เป็นต้นไป ภาพยนตร์ที่วางให้เข้าทุกม้วนจะต้องผ่านการเซ็นเซอร์ และติดสติ๊กเกอร์ที่ทางการกำหนด

หลังจากกลุ่มผู้เรียกร้องรับทราบถึงรายละเอียดดังกล่าวถึงการกำหนดเลื่อนการลบเทปใน 45 วันนั้น ทางกองทะเบียนจะไม่สามารถเซ็นเซอร์ภาพยนตร์ ซึ่งมีจำนวนมากมายมหาศาลออกมาในปริมาณที่เพียงพอกับความต้องการของตลาด เพราะกำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานมีเพียง 10 ชุด วันหนึ่งถ้าเซ็นเซอร์เข้าหนึ่งเรื่องเย็นหนึ่งเรื่องก็จะได้เพียง 20 เรื่อง เดือนหนึ่งจะประมาณ 600 เรื่อง และจากการที่กำหนดอนุโลมให้ใช้เพียงสติ๊กเกอร์จากทางผู้ผลิตตั้งแต่วันที่ 1-31 มกราคม 2532 นั้น ทำไมจึงไม่อนุโลมให้ใช้ภาพยนตร์ที่ใช้สติ๊กเกอร์สีขาว่าที่ศูนย์วีดีโอเทปเป็นผู้พิมพ์เอง ทั้งที่ภาพยนตร์บางเรื่องเป็นภาพยนตร์เรื่องเดียวกัน ซึ่งเป็นข้อคิดจากกลุ่มผู้เรียกร้องที่เสียผลประโยชน์จาก พรบ.ฉบับนี้ ซึ่งต่อมาได้รวมตัวกันขึ้นในลักษณะของสหกรณ์วีดีโอเทปและสมาคมวีดีโอเทป

สาระโดยสรุปของการดำเนินงานของกลุ่มผู้เรียกร้องจากสหกรณ์วีดีโอเทปและสมาคมวีดีโอเทปในด้านวัตถุประสงค์ ประเภทสมาชิก ผลประโยชน์ของสมาชิกुरายละเอียดได้ (ภาคผนวก ค.)

จากการดำเนินการดังกล่าว ทำให้ศูนย์วีดีโอเทปทั่วประเทศเดือดร้อนกันมาก เพราะภาพยนตร์วีดีโอเทปทุกม้วนที่อยู่ภายในศูนย์ก่อนที่จะมี พรบ.ฉบับนี้ ถือว่าเป็นเทปที่ผิดกฎหมายต้องถูกลบทั้งหมด สำหรับภาพยนตร์วีดีโอเทปที่ถูกกฎหมายซึ่งซื้อมาจากบริษัทเจ้าของลิขสิทธิ์ต้องผ่านการตรวจพิจารณาจากเจ้าหน้าที่กรมตำรวจ ก่อนออกเผยแพร่ เพราะฉะนั้นภาพหรือเสียงบางตอนอาจต้องถูกลบทิ้งหรือขาดหายไป ในการเซ็นเซอร์ภาพยนตร์วีดีโอเทปทุกเรื่อง การเซ็นเซอร์มาจากเจ้าหน้าที่กองทะเบียน กรมตำรวจฝ่ายเดียว ซึ่งอาจจะไม่มีความรู้ความเข้าใจ

คือในเรื่องของศิลปะ รูปแบบวิธีการ ของภาพยนตร์แต่ละเรื่อง รวมถึงในแง่ของจิตวิทยาต่างๆ ทั้งเป็นการเซ็นเซอร์ที่ใช้วิธีการตัดภาพหาย ทำให้เนื้อหาของเรื่องขาดตอนไป ทำให้ผู้ชมดูแล้วขาดบรรยากาศของเรื่อง ทำให้มองเห็นว่า การเซ็นเซอร์ภาพยนตร์ของวิดีโอเทปน่าจะมีการแบ่งระดับของเนื้อหาของภาพยนตร์ว่า ภาพยนตร์เรื่องนั้นเหมาะสำหรับเด็กๆ หรือภาพยนตร์เรื่องนั้นเหมาะสำหรับผู้ใหญ่โดยเฉพาะ เพราะภาพยนตร์วิดีโอเทปส่วนใหญ่เป็นสื่อที่ดูกันเป็นส่วนตัวมากกว่าจะเป็นสาธารณะ ซึ่งไม่เหมือนกับภาพยนตร์ รวมทั้งการเซ็นเซอร์น่าจะมีบุคคลหลาย ๆ ฝ่ายเข้าไปเป็นกรรมการไม่ใช่ให้สิทธิ์โดยเด็ดขาดแก่เจ้าหน้าที่กองทะเบียน กรมตำรวจ แต่ผู้เดียวซึ่งไม่ถูกต้องนัก

จะเห็นว่าเมื่อ พรบ.ฉบับนี้ประกาศใช้แล้ว ทำให้มีผลกระทบต่อบุคคลหลายฝ่ายจนถึงตัวไม่คิด โดยเฉพาะศูนย์วิดีโอเทป ซึ่งจะต้องใช้เงินมากขึ้น กับการดำเนินธุรกิจวิดีโอเทป เพราะต้องซื้อภาพยนตร์ที่แพงขึ้น บริษัทผู้ผลิตมีให้เล็กลงน้อยลง เนื่องจากจะมีบริษัทผู้ผลิตเพียงไม่กี่รายที่สามารถดำเนินธุรกิจกับผลประโยชน์ ไม่ต่ำกว่า 50 ล้านบาทต่อปี (สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ปีที่ 35 ฉบับที่ 38 อาทิตย์ที่ 5-11 มีนาคม 2532 : 8) ที่ผูกขาดธุรกิจอยู่ในสังคมเหมือนกับเป็นการบีบบังคับให้ผู้ซื้อ ซื้อกับบริษัทผู้ผลิตเพียงไม่กี่ราย ทั้ง ๆ ที่การดำเนินงานทางด้านการตลาดในสังคมเป็นไปอย่างเสรี แต่ผลที่เป็นจริงของการดำเนินธุรกิจวิดีโอเทปเป็นไปในลักษณะทุนนิยมที่เหมือนกับปลาใหญ่กินปลาเล็ก

จะเห็นว่า พรบ.การควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ ทำให้เกิดผู้ได้ประโยชน์และผู้เสียประโยชน์ขึ้นมาพร้อม ๆ กัน เพราะฉะนั้น ผู้เสียประโยชน์ย่อมคัดค้าน ผู้ได้ประโยชน์ย่อมสนับสนุน

ลักษณะการดำเนินงานของบริษัทผู้ผลิต

การดำเนินงานทางด้านธุรกิจวิดีโอเทปของบริษัทผู้ผลิตวิดีโอเทปที่ใหญ่ที่สุดในวงการวิดีโอเทปของเมืองไทย คือ บริษัท ซีวีดี. วิดีโอ จำกัด (เผด็จ หงษ์ฟ้า : สัมภาษณ์)

นโยบายของบริษัท

จะดำเนินธุรกิจวิดีโอเทปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และจะเป็นตัวแทนจำหน่ายภาพยนตร์จากบริษัทที่มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับทั่วโลก เช่น บริษัทเมเจอร์กรุ๊ป ที่ประกอบไปด้วยบริษัทยักษ์ใหญ่ 8 บริษัท ของฮอลลีวูด คือ พาราราเมท์, ยูนิเวนแซล, อาซีเอ., โคลัมเบีย, วอร์เนอร์

ยูไนเต็ดอาร์ทิสต์, วอลคิสนี่, เอ็มจีเอ็ม, และเทเวนค์เซ็นจูรีฟอกส์ สำหรับภาพยนตร์จีนฮ่องกงบริษัท เป็นตัวแทนจำหน่ายภาพยนตร์จากบริษัท ทีวีบี. และเอทีวี. ซึ่งเป็นสถานีโทรทัศน์ที่ใหญ่มากใน ฮ่องกง ที่ผลิตภาพยนตร์ขึ้นมาเพื่อฉายในประเทศเองและขายให้ต่างประเทศเกือบทั่วโลก สำหรับ ในย่านเอเชียเราถือว่าภาพยนตร์จีนฮ่องกงเป็นอันดับหนึ่ง ซึ่งได้จำหน่ายให้หลายประเทศใน ภูมิภาคนี้ เช่น ใต้หวัน ญี่ปุ่น เกาหลี มาเลเซีย สิงคโปร์ ฯลฯ ก็ซื้อภาพยนตร์จากฮ่องกงทั้งสิ้น เพราะชาวจีนอาศัยอยู่เกือบทั่วโลก แต่ละประเทศที่ต้องการภาพยนตร์จีนฮ่องกงก็ไปซื้อมาโดยวิธี การเดียวกันกับประเทศไทย

การนำเข้าภาพยนตร์

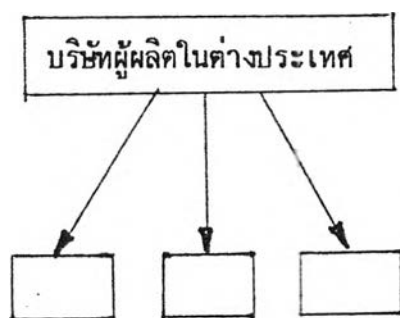
ถ้าเป็นภาพยนตร์จากอเมริกา บริษัทจะซื้อโดยตรงจากหลายบริษัท ตามความต้องการ ของผู้ซื้อที่จะต้องการภาพยนตร์แบบไหน เพื่อให้เหมาะกับความต้องการของตลาด โดยวิธีการทำ สัญญาซื้อขายกันว่าปีนี้ต้องการภาพยนตร์กี่เรื่อง ก็เลือกได้ ราคาเรื่องละประมาณ 1 ล้านบาท ปีหนึ่งซื้อประมาณ 180 เรื่อง

สำหรับภาพยนตร์จีนฮ่องกง การซื้อขายใช้วิธีประมูล ไม่คิดเป็นเรื่องแบบภาพยนตร์ฝรั่ง แต่จะคิดเป็นชั่วโมง ปีหนึ่ง ๆ บริษัทนำเข้าประมาณ 520 ชั่วโมง ราคาในแต่ละปีประมูลได้ไม่ แน่นนอน เช่น ปี 2529 บริษัททำการประมูลได้ในราคา 5 ล้านบาท ปี 2530 10 ล้านบาท ปี 2531 16 ล้านบาท ปี 2532 20 ล้านบาท ภาพยนตร์ที่ได้มาก็แล้วแต่บริษัทผู้ผลิตจากต่างประเทศเป็นผู้ส่งมาให้ตามจำนวนชั่วโมงที่ได้ตกลงกันได้ บริษัทจะบอกเพียงว่าปีนี้บริษัทจะสร้างภาพยนตร์เด่นๆ เรื่องอะไรบ้าง เมื่อบริษัทส่งมาให้แล้วก็มีภาพยนตร์ที่บ้างไม่ดีบ้างคละกันไป

นอกจากนั้น ราคาภาพยนตร์ต่อม้วนระหว่างภาพยนตร์ฝรั่งกับภาพยนตร์จีนก็แตกต่างกัน ราคาของภาพยนตร์จีนถูกกว่า แต่ภาพยนตร์จีนจะเป็นภาพยนตร์ที่ใหม่ เมื่อผลิตเสร็จบริษัทก็จะส่ง ให้ทันที แต่มีข้อแม้ว่า ภาพยนตร์ทุกเรื่องต้องฉายในประเทศก่อน จึงขายต่อให้ต่างประเทศ สำหรับ ภาพยนตร์ฝรั่งใช้เวลา 1 ปี ถึง 3 ปี จึงจะจัดทำเป็นภาพยนตร์วิดีโอเทป เพราะเจ้าของลิขสิทธิ์ จะฉายตามโรงภาพยนตร์ก่อนซึ่งจะไม่เหมือนภาพยนตร์จีนฮ่องกงที่ผลิตฉายทางทีวีโดยเฉพาะ เพราะ ฉะนั้นภาพยนตร์จีนจะเป็นภาพยนตร์ที่ใหม่กว่าภาพยนตร์ฝรั่ง ซึ่งคนทั่วไปได้ชมก่อนแล้วว่าจะมาเป็น

วิดีโอเทป ส่วนภาพยนตร์เงินที่แพร่ภาพทางโทรทัศน์นั้น ทางสถานีโทรทัศน์ก็ต้องไปซื้อมาจากฮ่องกง เช่นกัน วิธีการเดียวกันกับวิดีโอเทป และเป็นเรื่องเดียวกันกับภาพยนตร์ทางวิดีโอเทป แต่เป็นคนละลิขสิทธิ์ โทรทัศน์ซื้อมาในลิขสิทธิ์ ที่วี วิดีโอ (TV. video) บริษัทผู้ผลิตซื้อมาในลิขสิทธิ์ โฮม วิดีโอ (Home Video) และโฮมวิดีโอต้องฉายไปแล้ว 6 เดือน โทรทัศน์จึงจะนำไปแพร่ภาพออกอากาศได้ เป็นกฎของบริษัทฮ่องกงที่เห็นว่า โทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่มีรายได้จากการโฆษณา สำหรับวิดีโอเทปเป็นสื่อบุคคลที่มีรายได้จากสมาชิก ส่วนภาพยนตร์ฝรั่งเมื่อสร้างเสร็จมาเป็นภาพยนตร์ต้องฉายที่โรงภาพยนตร์ก่อน แล้วมาเป็นวิดีโอเทปต่อไปจึงจะแพร่ภาพทางโทรทัศน์ได้ เพราะฉะนั้น ภาพยนตร์ฝรั่งจะเป็นภาพยนตร์ที่แพร่กระจายในตลาดวิดีโอเทปเข้ามา จากจุดนี้เองที่ทำให้เกิดภาพยนตร์ผี หรือภาพยนตร์ชนโรงเกิดขึ้นมากในตลาดวิดีโอเทป (เผด็จ หงษ์ฟ้า : สัมภาษณ์)

จะเห็นว่า ลักษณะการดำเนินงานของบริษัทผู้ผลิตในปัจจุบันยังคงต้องพึ่งพาภาพยนตร์จากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งก็เป็นธรรมดาที่ประเทศกำลังพัฒนาจะรับ หรือถูกบังคับให้รับเทคโนโลยีจากประเทศที่พัฒนาแล้ว ในรูปของการค้า ผู้ผลิตในประเทศก็ต้องยอมรับเพราะไม่มีโอกาสให้เลือกร การแพร่กระจายภาพยนตร์วิดีโอเทปจากต่างประเทศในลักษณะนี้ถือว่า เป็นการแพร่กระจายแบบ Expansion Diffusion ซึ่งอยู่ในรูปแบบของ Hierarchical Diffusion ตามทฤษฎีของ แฮเกอร์ แสตน (Hager Strand) คือ เป็นการแพร่กระจายที่ ต้องอาศัยพาหะ กระบวนการแพร่ จะแพร่ไปตามลำดับของกลุ่ม ดังรูป

บริษัทผู้ผลิตในประเทศ

แผนภูมิที่ 5

แสดงถึงลักษณะการดำเนินงานของบริษัทผู้ผลิต

ในระยะต่อมา เมื่อพระราชบัญญัติการควบคุมวิดีโอเทปประกาศใช้ บริษัทผู้ผลิตจะมีอำนาจในการควบคุมตลาดวิดีโอเทปเป็นอันมาก ไม่เฉพาะที่มีต่อศูนย์วิดีโอเทปเท่านั้น แต่ยังรวมถึงผู้บริโภครที่เป็นสถานที่ประกอบกิจการอื่น ๆ อีกมากมาย โดยเฉพาะโรงแรมที่จะต้องมีส่วนในการให้บริการทางด้านนี้เป็นพิเศษ เพราะเป็นผู้นำภาพยนตร์วิดีโอเทปไปใช้ในการให้บริการแก่ลูกค้าที่มาพักอาศัย ทางด้านผู้ผลิตกำลังมองตลาดด้านนี้อย่างมาก เพราะสามารถมีรายได้จากส่วนนี้ นับเป็นแสนบาทต่อเดือนต่อโรงแรมหนึ่งแห่ง เช่น บริษัท ซีวีดี. วิดีโอ จำกัด ได้ตั้งบริษัท มูฟวี่ลิงค์ เป็นบริษัทจำหน่ายวิดีโอเทปให้กับโรงแรมโดยเฉพาะ ในอัตราค่าเช่า 8.50 บาท/ม้วน/วัน/ห้องพัก ถ้าโรงแรมมีประมาณ 200 ห้อง ห้องละ 2 ม้วน บริษัท ซีวีดี. จะมีรายได้ประมาณแสนกว่าบาทต่อเดือนต่อโรงแรม 1 แห่ง หากโรงแรมชั้นหนึ่ง และชั้นสองในกรุงเทพฯ ซึ่งมีจำนวนห้องประมาณ 25,000 ห้อง ต้องซื้อภาพยนตร์ถูกต้องตามกฎหมายแล้ว บริษัทผู้ผลิตอย่าง ซีวีดี. จะมีรายได้ประมาณสิบล้านบาท/เดือน (ผู้จัดการ ปีที่ 6 ฉบับที่ 70 กรกฎาคม 2532 : 8-12)

เมื่อผู้ประกอบการเกี่ยวกับ เทปและวัสดุโทรทัศน์ทุกแห่ง ต้องหันมาพึ่งผู้ผลิต ที่มีทั้งผู้ผลิตที่ซื้อลิขสิทธิ์มาจากต่างประเทศหรือในประเทศ และผู้ผลิตที่แอบอ้างสิทธิ์ จะเห็นได้ว่าก่อนที่จะมีพระราชบัญญัติฯ ออกมาใช้ นั้น บริษัทผู้ผลิตที่เป็นลิขสิทธิ์ในภาพยนตร์วิดีโอเทปมีเพียง 35 บริษัท แต่หลังจากที่พระราชบัญญัติฯ ประกาศใช้แล้ว มีบริษัทที่บอกตนเองว่าเป็นผู้ผลิตที่มีลิขสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมายถึง 40 บริษัท แต่ละบริษัทก็กำหนดมาตรการ และราคาในการซื้อขายให้กับศูนย์วิดีโอเทปทั้งสิ้น แม้กระทั่งการสอดส่องดูแลศูนย์วิดีโอเทปที่ผิดกฎหมาย การชี้แนะให้เจ้าหน้าที่กองทะเบียนฯ จับกุมศูนย์วิดีโอเทปที่ผิดลิขสิทธิ์ ผู้ผลิตจะเป็นผู้ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย และต้องไปสู้คดีกันจนถึงที่สุด จะเห็นว่า บริษัทผู้ผลิตสามารถครอบครองตลาดวิดีโอเทปได้ทั้งประเทศ จึงทำให้สถานะภาพของบริษัทผู้ผลิตในสายตาของสาธารณะชนมักถูกมองว่าเป็นผู้มีส่วนในการผลักดันพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้ออกมาใช้ เพราะข้อความต่าง ๆ ในกฎหมายให้สิทธิกับผู้ผลิตเป็นอย่างมาก

หลังจากพระราชบัญญัติฯ ออกมาแล้วในช่วง 7-8 เดือนแรก กองกำกับการ 3 กองทะเบียน กรมตำรวจ ซึ่งรับผิดชอบเรื่องการเซ็นเซอร์วิดีโอเทปได้พยายามหาทางผ่อนผัน และตกลงกับศูนย์วิดีโอเทป โดยต้องเป็นไปตามรายละเอียดของกฎหมาย คือ ภาพยนตร์ที่ส่งให้กอง-

ทะเบียนฯ ตรวจสอบมีหลักฐานการซื้อขายทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ต้องมีหลักฐานการชำระภาษีอากรเรียบร้อย ศูนย์เข้าวีดีโอเทปต้องมีหลักฐานการจดทะเบียนการค้าที่ถูกต้อง ภาพยนตร์ทุกม้วนจะต้องผ่านการตรวจพิจารณาจากกองทะเบียนฯ เพื่อตัดภาพและเสียงที่ไม่เหมาะสมออก แล้วประทับตราของกองทะเบียนฯ บนแสตมป์สีทองที่ติดบนม้วนเทปทุกม้วน เพื่อเป็นสัญลักษณ์ว่า ภาพยนตร์ม้วนนี้ได้ผ่านการตรวจพิจารณาเรียบร้อยแล้ว

ถ้าดูให้ลึกซึ้งจะเห็นว่ากำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของกฎหมายข้อบังคับบ่งบอกให้เห็นว่า ศูนย์เข้าวีดีโอเทปจะต้องรับภาพยนตร์จากบริษัทผู้ผลิตเท่านั้น แต่กลับไม่มีข้อบังคับ หรือจำกัดอำนาจบริษัทผู้ผลิตเลย (ไทยรัฐ ปีที่ 32 ฉบับที่ 11370 พุทธศักราชที่ 9 มีนาคม 2532 : 14)

แท้จริงแล้ว พระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้เริ่มมาจากสมาคมผู้อำนวยการสร้างภาพยนตร์ไทย รวมถึงหน่วยงานของรัฐ เช่น สภาผู้แทนราษฎร ข้าราชการประจำ นักกฎหมาย และรัฐบาลที่ตระหนักถึงผลเสียหายหลายประการที่เกิดจากการไม่มีกฎหมายควบคุมธุรกิจวีดีโอเทป เพราะมีการนำเข้าวีดีโอเทปและการเผยแพร่ภาพยนตร์วีดีโอเทปโดยเสรี ไม่มีการควบคุมจึงทำให้ธุรกิจภาพยนตร์ไทยและภาพยนตร์ต่างประเทศขาดรายได้ เพราะคนส่วนใหญ่นิยมดูวีดีโอเทปกันมากเนื่องจากราคาถูกกว่า และมีภาพยนตร์ให้เลือกมากกว่า ซึ่งมีทั้งภาพยนตร์ประเภทลิขสิทธิ์ ภาพยนตร์ประเภทต้องห้าม รุนแรงที่ในภาพยนตร์หาดูไม่ได้ แพร่กระจายไปทั่ว จึงทำให้มีการปลุกปั่นพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้ออกใช้

ตามธรรมชาติของกฎหมาย เมื่อประกาศออกมาใช้ย่อมมีทั้งผู้ได้ประโยชน์และผู้เสียประโยชน์ขึ้นพร้อม ๆ กัน เพราะฉะนั้นผู้เสียผลประโยชน์ก็ต้องต่อต้านคัดค้าน สำหรับบริษัทผู้ผลิตได้ประโยชน์ในแง่ของการที่ศูนย์วีดีโอเทปไม่สามารถนำ ภาพยนตร์ลิขสิทธิ์มาวางให้เช่าโดยผลการได้เหมือนแต่ก่อน ม้วนวีดีโอเทปที่ถูกต้องและไม่ถูกต้อง จะถูกแยกสภาพให้เห็นได้ คัดค้านผู้ผลิตสามารถที่จะดำเนินงานตามกฎหมายกับศูนย์วีดีโอเทปที่ละเมิดลิขสิทธิ์ได้ เพราะฉะนั้นศูนย์วีดีโอเทปก็ต้องเลือกเอาว่า จะดำเนินกิจการต่อหรือแม้ว่าถ้าดำเนินกิจการต่อก็ต้องซื้อภาพยนตร์ที่ถูกต้องตามกฎหมาย แต่ถ้าไม่ยอมก็ต้องเลิกกิจการไป เพราะไม่สามารถที่จะหาภาพยนตร์ที่ไม่ถูกต้องมาขายในร้านได้ อันนี้คือผลประโยชน์ของบริษัทผู้ผลิต

แต่ในปัจจุบันหลังจากพระราชบัญญัติฯ ประกาศใช้ไม่ทันปีเหตุการณ์ต่าง ๆ เริ่มจะไปในทิศทางเดิมที่ยังไม่มีพระราชบัญญัติฯ เพราะเมื่อวันศุกร์ที่ 15 กันยายน 2532 ได้มีการประชุมโดยกลุ่มผู้ประกอบการกิจการภาพยนตร์และวิดีโอเทป ประกอบด้วย บริษัท ซีวีดี., บริษัท วีอาร์ซี. กับกลุ่มโรงภาพยนตร์และผู้ค้าภาพยนตร์ การประชุมครั้งนี้มีผู้ประสบปัญหาเดือดร้อนเรื่องวิดีโอเถื่อน โดยมีกลุ่มบริษัทที่ถูกต้องว่าเป็นผู้เผยแพร่วิดีโอเถื่อน คือ บริษัท โกลเดนเวย์วิดีโอ, เอทีวีดีโอ, ไอทีวี. เข้าร่วมประชุมด้วย และบอกว่าก่อนมีพระราชบัญญัติเคยทำวิดีโอเถื่อนจริงเพราะกฎหมายไม่มี แต่เมื่อมีกฎหมายลิขสิทธิ์ออกใช้แล้วก็ทำทุกอย่างตามกฎหมาย

ฝ่ายตัวแทนสมาคมผู้อำนวยการสร้างและโปรดิวเซอร์ กล่าวว่า ภาพยนตร์ของบริษัทโปรดิวเซอร์ ถูกละเมิดลิขสิทธิ์ทุกเรื่องโดยที่กฎหมายยังช่วยเหลื่ออะไรไม่ได้ (ไทยรัฐ ปีที่ 34 ฉบับที่ 1164 อังคารที่ 19 ก.ย. 32 : 16, 21) หลังจากนั้นที่ประชุมตกลงร่วมกันเสนอเรื่องถึง พล.ต.ท. จำรัส มังคลารัตน์ รมว.กระทรวงยุติธรรมให้เพิ่มโทษ และลดขั้นตอนการจับกุมวิดีโอเถื่อน ซึ่งแต่เดิมจะจับกุมมาที่กองปราบแล้วส่งต่อไปยังโรงพักท้องถิ่นให้ดำเนินคดี ซึ่งลงโทษเพียงการเปรียบเทียบปรับ และรอลงอาญาเท่านั้น ทำให้ไม่สามารถสร้างความเกรงกลัวต่อผู้กระทำผิดได้ ทั้งนี้ผู้ร่วมประชุมต้องการที่จะให้ทางกระทรวงยุติธรรมออกเป็นกฎหมายบัญญัติว่า ควรจะจับกุมส่งที่กองปราบให้ดำเนินชั้นเด็ดขาดแห่งเดียว บริษัท วีอาร์ซี. ผู้ผลิตภาพยนตร์วิดีโอเทปได้กล่าวเพิ่มเติมว่า สาเหตุมาจากกฎหมายเซ็นเซอร์นั้นยังไม่รัดกุมพอ จึงทำให้เกิดช่องว่างในการนำมาคัดแปลงเพื่อผลประโยชน์ของธุรกิจตนเอง ทั้งนี้เพราะกฎหมายเน้นแต่เพียงในแง่ศีลธรรมและเยาวชนมากกว่า และลิขสิทธิ์นั้นมีขอบเขตเพียงระยะสั้น ๆ เท่านั้น ซึ่งทางบริษัทได้แก้ปัญหาเฉพาะหน้าในเวลานั้นด้วยการสอดส่องดูแลศูนย์วิดีโอเทปที่ผิดกฎหมายเป็นประจำ (ประชาชาติธุรกิจ ปีที่ 14 ฉบับที่ 2036 (1256) : 46 วันพฤหัสบดีที่ 28 เสาร์ที่ 30 กันยายน 2532 : 46)

จากการสัมภาษณ์ คุณเผด็จ หงษ์ฟ้า ได้กล่าวว่า ผลการดำเนินคดีทางกฎหมายกับผู้ละเมิดลิขสิทธิ์นั้นลำบาก ในกฎหมายได้บัญญัติไว้ว่า ผู้ละเมิดลิขสิทธิ์จะถูกจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับ 2 หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่บริษัทผู้ผลิตต้องต่อสู้กันทางศาลว่าจะสืบสาวราวเรื่องกันได้บริษัทเสียค่าใช้จ่ายไป 5-6 หมื่นบาท แต่ศาลสั่งปรับเพียง 1 หมื่นบาท จะเห็นว่าเราคุ้มครองเฉพาะกฎหมาย แต่พอถึงขั้นปฏิบัติจริงแล้วกฎหมายก็ทำอะไรไม่ได้กับผู้กระทำผิด แม้กระทั่งการให้

ตำรวจไปจับบริษัทที่ต้องว่าจ้างและต้องเสียค่าใช้จ่ายไปกับการตรวจจับกุมด้วย ทำให้ผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ถือว่าเมื่อทำผิดชั้นศาลถูกปรับเพียง 1 หมื่นบาท ไม่ใช่อภยาพยนตร์วีดีโอเทปที่ถูกต้องตามกฎหมายทำไม ขโมยเขาขายดีกว่า เพราะสู้กันทางศาลเป็นปี - 3 ปี ในปัจจุบันบางศูนย์วีดีโอเทปใช้เวลา 3 ปียังไม่จับคดี ทั้ง ๆ ที่ศาลตัดสินให้เป็นผู้ชนะแล้ว

อีกรูปแบบหนึ่งที่ศูนย์วีดีโอเทปโดยทั่วไปกำลังปฏิบัติอยู่ทุกวันนี้คือใช้วิธีซื้อภาพยนตร์ลิขสิทธิ์ที่ถูกต้องตามกฎหมายจากบริษัทผู้ผลิตมาซุกเดียว แล้วใช้วิธีบันทึกภาพยนตร์ผิดกฎหมายเข้าไปแทนภาพยนตร์ถูกกฎหมาย แล้วเสนอขายให้กับผู้เช่า ผู้ผลิตเองก็ควบคุมยาก เพราะมันที่โชว์อยู่ในร้านถูกต้องตามกฎหมายหมดแต่ภายในเนื้อวีดีโอเทปอาจจะจะเป็นภาพยนตร์ เรื่องอื่นไม่ใช่ชื่อเรื่องที่ดีอยู่บนสตีกเกอร์มันวีดีโอเทป และบางศูนย์วีดีโอเทปขโมยบันทึกจากเทปลิขสิทธิ์แล้วเสนอขายเฉพาะเนื้อเทปที่ไม่มีกล่องเทป เมื่อผู้ซื้อซื้อไปก็เอาไปบรรจุในกล่องเทปใหม่ เพราะในตลาดวีดีโอเทปปัจจุบันมีตลับของมันวีดีโอเทปที่ไม่มีเนื้อเทปขายราคาตลับละ 25-30 บาท เนื้อเทปที่ไม่มีตลับเทปราคา 30-40 บาท ศูนย์วีดีโอเทปประเภทนี้มักจะส่งขายไปยังต่างประเทศที่มีคนไทยอาศัยอยู่

จะเห็นได้ว่า วิธีการต่าง ๆ ของศูนย์วีดีโอเทปพยายามที่จะหลีกเลี่ยงกฎหมาย ฝ่ายผู้ผลิตก็พยายามจะให้ศูนย์วีดีโอเทปอยู่ภายใต้การควบคุมของกฎหมาย ต่างฝ่ายก็ต่างพยายามรักษาผลประโยชน์ของตัวเอง สำหรับฝ่ายผู้ผลิตทุกฝ่ายมองเห็นว่า กฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทป และวัสดุโทรทัศน์ยังไม่รัดกุมพอ และเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบในท้องที่มักจะสนิทสนมกับศูนย์เช่าวีดีโอเทป เพราะมีการนำวีดีโอเทป ไปให้ดูฟรีเป็นประจำ เมื่อบริษัทผู้ผลิตขึ้นเนาะให้จับกุม มักจะถูกขอร้องว่าอย่าให้จับ (ไทยรัฐ ปีที่ 34 ฉบับที่ 11104 วันอังคารที่ 19 กันยายน 2532 : 16)

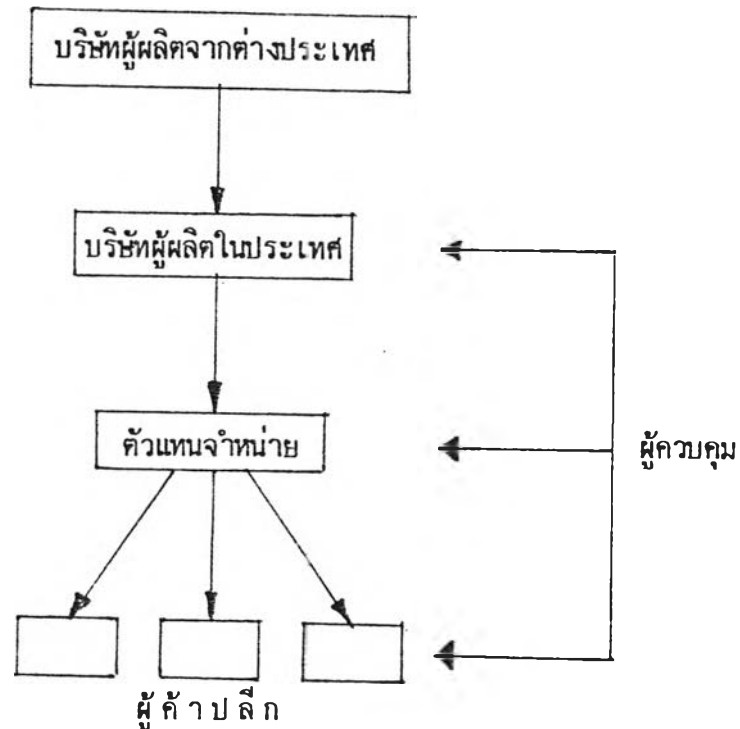
การจัดจำหน่ายภาพยนตร์วีดีโอเทป

บริษัทผู้ผลิตหรือนำเข้าไม่ได้จัดจำหน่ายภาพยนตร์ให้กับศูนย์วีดีโอเทปโดยตรง แต่จะมีบริษัทในเครือทำหน้าที่เช่นอย่างกรณี บริษัท ซีวีดี. วีดีโอ จำกัด บริษัทที่เป็นตัวแทนจำหน่ายของซีวีดี. คือ บริษัท ซีเนกรูป จำกัด และ ซีเนเอดส์วีดีโอ จำกัด ส่วนใหญ่จำหน่ายให้กับศูนย์วีดีโอ

เทพในกรุงเทพฯ และจังหวัดใกล้เคียง สำหรับทางด้านตลาดในต่างจังหวัดซึ่งมีมูลค่าตลาดไม่น้อยกว่ากรุงเทพฯ บริษัท ซีวีดี. ก็ได้มีศูนย์วีดีโอเทปย่อยอีก 6 ศูนย์ฯ เพื่อรับผลิตขอบในส่วนต่างจังหวัด ซึ่งศูนย์วีดีโอเทปย่อยเหล่านี้จะต้องประมูลแข่งขันกันเพื่อเป็นเอเย่นแต่ละภูมิภาค ราคาภาพยนตร์ที่บริษัทขายให้กับตามศูนย์วีดีโอเทปคือราคา 13,000 บาทต่อเดือน ประกอบด้วยภาพยนตร์จีนและไทย 34 ม้วน สำหรับภาพยนตร์ฝรั่งนั้นราคา 450 บาทต่อม้วน (วารสารผู้จัดการ ปีที่ 6 ฉบับที่ 70 กรกฎาคม 2532 : 10) จะเห็นว่าบริษัทมองตลาดต่างจังหวัดกับกรุงเทพฯ เหมือนกัน แต่ในต่างจังหวัดภาพยนตร์ฝรั่งขายไม่ดีเท่ากรุงเทพฯ ส่วนภาพยนตร์จีนและไทยขายดีในต่างจังหวัด

การจัดจำหน่ายภาพยนตร์วีดีโอเทปในต่างจังหวัด การดำเนินงานเช่นเดียวกับการจัดจำหน่ายภาพยนตร์ตามโรงภาพยนตร์ เมื่อสมัยที่ภาพยนตร์ต่างจังหวัดกำลังรุ่งเรือง และมีบทบาทหรือผลกระทบต่อบริษัทผู้ผลิตอย่างมาก เพราะเป็นข้อกำหนดให้ผู้ผลิต ผลิตภาพยนตร์ตามความต้องการของตลาด ถ้าตลาดชอบหนังบู๊ ตัวแทนจำหน่ายต้องบอกให้ผู้ผลิตสร้างภาพยนตร์ประเภทบู๊ กำหนดแม้กระทั่งตัวผู้แสดง ถ้าไม่ทำตามตัวแทนจำหน่าย ตัวแทนจำหน่ายจะไม่รับซื้อภาพยนตร์เรื่องนั้น เพราะตัวแทนจำหน่ายซึ่งแบ่งกันเป็นสายตามภูมิภาคของประเทศนั้น มีบทบาทและมีกำลังทรัพย์ และมีอำนาจการต่อรองสูงมาก ถ้าบริษัทผู้ผลิตไม่ทำตาม ภาพยนตร์ก็ขายไม่ได้ เช่นภาพยนตร์บางเรื่องได้รับความนิยมสูงในตลาดกรุงเทพฯ แต่ต่างจังหวัดไม่ได้รับความนิยม ผู้ผลิตก็อยู่ไม่ได้ เพราะตลาดต่างจังหวัดกว้างกว่า บางครั้งต่างจังหวัดกำลังนิยมภาพยนตร์ประเภทบู๊ ผู้ผลิตก็เอาใจตลาดสร้างภาพยนตร์บู๊ แต่ดาราก็แสดงไม่ใช่ดารายอดนิยมของคนต่างจังหวัด ผู้ผลิต ผลิตมาก็ขายไม่ออกเช่นกัน

สำหรับตัวแทนจำหน่ายภาพยนตร์วีดีโอเทปนั้น ไม่ได้มีบทบาทเหมือนตัวแทนภาพยนตร์สมัยก่อน เพราะไม่สามารถที่จะต่อรองหรือกำหนดภาพยนตร์ประเภทต่าง ๆ ตามต้องการได้ ภาพยนตร์ทุกประเภทบริษัทผู้ผลิตเป็นตัวกำหนด แต่ถ้ามองอย่างลึกซึ้งแล้วบริษัทผู้ผลิตต่างประเทศเป็นผู้กำหนดมากกว่า ตัวแทนจำหน่าย และบริษัทผู้ผลิตในประเทศไทย รวมทั้งผู้บริโภคทุกฝ่ายมองว่า ตนเองมีโอกาสเลือกสรรสื่อมากกว่าสื่ออื่น แต่จริงแล้วภาพยนตร์เหล่านั้นถูกกำหนดมาให้ตั้งแต่ผู้ผลิตจากต่างประเทศ ซึ่งสามารถอธิบายให้ชัดเจนได้ดังรูป

แผนภูมิที่ 6

แสดงให้เห็นถึงระบบการดำเนินงานทางด้านธุรกิจวิดีโอเทป
ของ บริษัทผู้ผลิตในประเทศ

อย่างไรก็ตาม ตัวแทนจำหน่ายก็ยังคงต่อสู้กับวิดีโอเทปที่ผิดกฎหมายอยู่มาก เพราะผู้ผลิตและเจ้าหน้าที่ยังคงควบคุมดูแลได้อย่างไม่ทั่วถึง ถึงแม้จะมีการให้รางวัลการจับกุมแก่เจ้าหน้าที่จากฝ่ายผู้ผลิตก็ตาม แต่ก็ไม่เป็นผลเพราะอีกฝ่ายหนึ่งคือฝ่ายลักลอบก็ใช้วิธีเดียวกัน แถมยังให้มากกว่าด้วย การลักลอบยังคงมีอยู่มากเหมือนกับเมื่อครั้งที่ก่อนมีกฎหมายนี้ออกมา เช่น มีศูนย์วิดีโอเทปอยู่ศูนย์หนึ่ง เปิดศูนย์วิดีโอเทปขึ้นมาแล้วก็ซื้อภาพยนตร์จากบริษัทผู้ผลิตต่าง ๆ เพื่อให้บริการแก่ผู้เช่า ในขณะที่เดียวกันมีการนำภาพยนตร์ที่ถูกต้องนั้นทำการบันทึกต่อเจ้าหน้าที่ภายในศูนย์วิดีโอเทป

ของตนเอง และนำไปจำหน่ายให้กับศูนย์วีดีโอเทปย่อยอื่น ๆ อีกที่หนึ่ง เพราะโดยปรกติศูนย์วีดีโอเทปที่ประกอบกิจการผลิตกฎหมายผู้แทนจำหน่ายจะไม่เสนอขายให้ จึงเป็นช่องทางของศูนย์วีดีโอเทปที่จะนำผลประโยชน์ให้กับกิจการของตัวเอง โดยทำตัวเป็นตัวแทนจำหน่ายอีกต่อหนึ่ง เพราะราคาที่เสนอขายให้กับศูนย์วีดีโอเทปย่อยถูกกว่าบริษัทตัวแทนจำหน่ายมาก จึงทำให้เกิดศูนย์วีดีโอเทปเล็ก ๆ ที่มีเงินทุนน้อย เกิดการแพร่กระจายอย่างมากขึ้นอีก เพราะศูนย์วีดีโอเทปทำตัวในลักษณะคุ้มครองลิขสิทธิ์ให้กับศูนย์วีดีโอเทปขนาดเล็กนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจดูแลไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะในต่างจังหวัด ส่วนมากจะมีผลประโยชน์ซึ่งกันและกันทุกฝ่าย จึงทำให้บริษัทตัวแทนจำหน่ายวีดีโอเทปและแม้กระทั่งบริษัทผู้ผลิตประสบกับปัญหามากมาย ไทน์จะต้องต่อสู้กับ เคเบิลทีวี. ในต่างจังหวัดที่กำลังจะมีบทบาทมากยิ่งขึ้นในทุกวันนี้ และเจ้าของธุรกิจประเภทนี้ส่วนมากจะเป็นผู้มีอิทธิพลในต่างจังหวัด หรือเป็นผู้ที่มีอิทธิพลในด้านการเมือง บริษัทตัวแทนจำหน่ายก็ไม่สามารถจะเรียกร้องอะไรได้ ถ้าตราบไคท์ผู้รักษากฎหมายไม่ปฏิบัติการอย่างจริงจัง ศูนย์วีดีโอเทปผลิตกฎหมายที่ละเมิดลิขสิทธิ์ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทป และวัสดุโทรทัศน์ จึงก่อปัญหาเดือดร้อนให้กับบรรดาสมาชิกที่ปฏิบัติตามกฎหมายของรัฐ แต่ก็ยังถูกละเมิดลิขสิทธิ์

ผู้ค้าปลีก

คือศูนย์วีดีโอเทปทั่วประเทศจะต้องทำสัญญาซื้อขายกันเป็นปี ตั้งแต่เดือนกรกฎาคมที่ผ่านมา สัญญาการให้ลิขสิทธิ์ภาพยนตร์วีดีโอเทปประเภทภาพยนตร์จีนชุด และภาพยนตร์ต่างประเทศประเภทม้วนเคียวฉบับนั้นได้สิ้นสุดสัญญาไปแล้ว ซึ่งสัญญาฉบับล่าวนี้เป็นสัญญาที่ผู้ผลิตกับศูนย์วีดีโอเทปรายย่อยได้ตกลงกันไว้ โดยปรกติจะต่อสัญญาซื้อขายกันในเดือนกรกฎาคม และมาสิ้นสุดในเดือนมิถุนายน สำหรับค่าลิขสิทธิ์ที่จะเริ่มต่อสัญญาในเดือนสิงหาคมนี้ ทางศูนย์วีดีโอเทปรายย่อยจะต้องจ่ายค่าลิขสิทธิ์ ประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน จากค่าลิขสิทธิ์ทางศูนย์วีดีโอเทปจะได้เทปประมาณ 50-60 ม้วน หรือคิดเป็นค่าใช้จ่ายประมาณม้วนละ 200 บาท ทำให้แนวโน้มของราคาค่าเช่าม้วนวีดีโอเทปสูงขึ้น เพราะต้นทุนในการผลิตเพิ่มขึ้นทั้งในเรื่องของราคาม้วนวีดีโอเทปที่สูงขึ้น และค่าลิขสิทธิ์ (เส้นทางเศรษฐกิจวีวีวี ปีที่ 7 ฉบับที่ 445 วันจันทร์ที่ 14-20 ธ.ค. 32 : 14) สำหรับเสตมป์สีทองที่ได้รับอนุญาตจากกองทะเบียน กรมตำรวจติดมากับม้วนเทปที่เป็นลิขสิทธิ์นั้น ถ้าศูนย์วีดีโอเทปทำชำรุดหรือเสียหาย ต้องให้กองทะเบียนฯ ออกให้ใหม่ แต่ต้องจ่าย

ค่าแสดมภ์ใหม่ดวงละ 4 บาทในกรุงเทพฯ ต่างจังหวัด ดวงละ 8 บาท สิ่งเหล่านี้รวมถึงใบอนุญาตในการประกอบการที่ต้องจ่ายฉบับละ 2,000 บาท ใบอนุญาตสำหรับให้ฉายอีก 500 บาทจึงล้นแล้วแต่เป็นตัวช่วยผลักดันกันให้ราคาค่าม้วนวีดีโอเทปสูงขึ้นเช่นจากเดิม 10-15 บาท เป็น 15-30 บาท ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับเกรดของภาพยนตร์ด้วย ภาพยนตร์เกรดเอ. อาจจะให้เข้าม้วนละ 30 บาท เกรดบี., เกรด ซี. อาจจะให้เข้าม้วนละ 20 หรือ 15 บาท แต่คุณภาพของภาพยนตร์คมชัดมากขึ้น เพราะทางศูนย์วีดีโอเทปและผู้ผลิตจะต้องพยายามควบคุมคุณภาพของภาพยนตร์สำหรับภาพยนตร์ประเภทต้องห้าม เช่น หนังสืเอ็กซ์ อาจจะถูกดูได้ยากขึ้น หรืออาจจะต้องเข้าไปราคาที่สูงขึ้น หรือโอกาสที่จะได้ดูภาพยนตร์ใหม่ ๆ พร้อมกับต่างประเทศมีน้อยลง

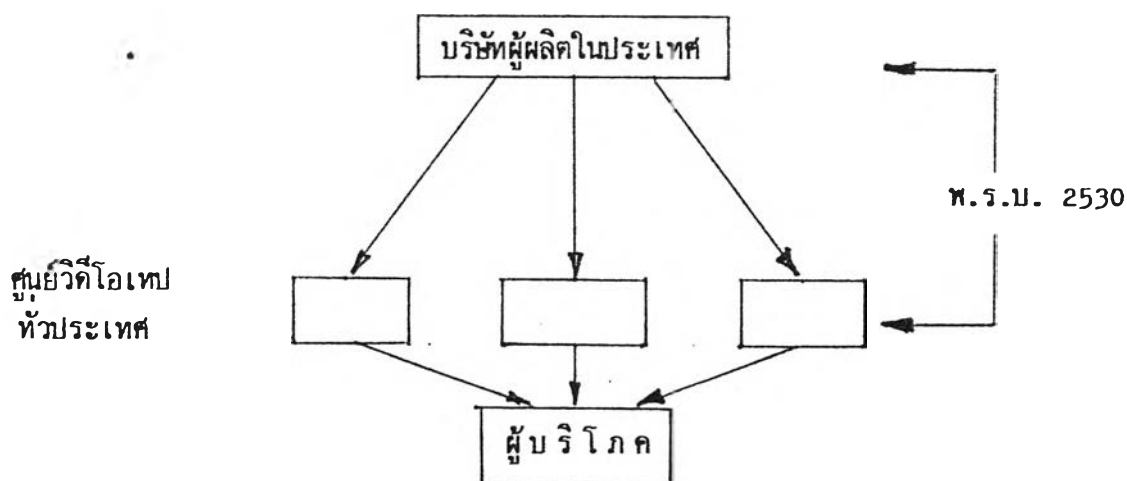
สาเหตุที่เกิดขึ้นทั้งหมดเป็นผลมาจากการที่พระราชบัญญัติฯ ประกาศใช้ ทำให้ศูนย์วีดีโอเทปทุกศูนย์ต้องหันมาพึ่งผู้ผลิต ก่อนหน้านั้นศูนย์ให้เข้าวีดีโอเทปเป็นธุรกิจที่ค้าขายคล่อง อยู่ในวงที่ได้รับความนิยมจากประชาชนเป็นอย่างมาก เพราะเป็นธุรกิจค้าขายง่าย เพียงมีแต่หน้าร้านและสามารถนำเงินไปซื้อม้วนวีดีโอเทปต้นฉบับในราคา 300 บาท แล้วเอามาทำสำเนาเองบริการให้ลูกค้าก็สามารถเป็นศูนย์วีดีโอเทปได้แล้ว และได้แพร่กระจายไปทั่วตามตำบลหมู่บ้าน บ้านจัดสรร ศูนย์วีดีโอเทปใหญ่และศูนย์วีดีโอเทปเล็กกระจายไปทั่ว เพราะธุรกิจนี้เป็น เรื่องของการค้าขาย ลิขสิทธิ์สามารถที่จะขโมยกันได้ง่าย ทำให้ศูนย์วีดีโอเทปขยายตัวจากไม่กี่ร้อยศูนย์วีดีโอเทปเป็นพันศูนย์วีดีโอเทปในเวลาอันรวดเร็ว

แต่เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจเริ่มออกปฏิบัติการตรวจตราเซ็นเซอร์กันอย่างจริงจังเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2532 ศูนย์วีดีโอเทปทุกศูนย์วีดีโอเทปต้องลบม้วนวีดีโอเทปกันเป็นพัน ๆ เรื่อง วีดีโอเทปที่ซื้อมาเฉลี่ยต่อม้วน 300 บาท ถ้ามี 10,000 เรื่องต้องเสียเงินไป 3,000,000 บาท ถ้าศูนย์วีดีโอเทปใหญ่ ๆ มีหลายเรื่องก็เสียหายหลายล้าน ทั้ง ๆ ที่เป็นภาพยนตร์ไม่ได้รับการคุ้มครองสิทธิ์ในเมืองไทย นอกจากนี้ยังมีภาพยนตร์เงินบางเรื่องที่ได้ถึงแม้จะได้รับการคุ้มครองสิทธิ์ในประเทศ แต่ผู้สร้างก็ไม่ได้มาเรียกร้อง

ในตลาดภาพยนตร์วีดีโอเทป ก่อนที่จะมีพระราชบัญญัติประกาศใช้ นั้นมีภาพยนตร์ของสหรัฐที่ไม่ได้รับการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในประเทศไทยอยู่ประมาณ 60 % อีกประมาณ 30 % เป็นภาพยนตร์จีน ซึ่งมีบางส่วนที่ได้รับการคุ้มครองลิขสิทธิ์ และมีบางส่วนที่ไม่ได้รับการคุ้มครอง และอีก 10 % เป็นภาพยนตร์ไทยที่ได้รับการคุ้มครองลิขสิทธิ์ ก่อนที่จะมีพระราชบัญญัติประกาศใช้ ศูนย์วีดีโอเทปจะมีภาพยนตร์อยู่ในศูนย์วีดีโอเทปได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยไม่ต้องซื้อลิขสิทธิ์อยู่เป็นจำนวนมาก โดยประมาณแล้วภาพยนตร์ของสหรัฐอเมริกาที่บรรยายเป็นภาษาไทยประมาณ 6,000 เรื่อง และภาพยนตร์จีนบางส่วน (ผู้จัดการ ปีที่ 6 ฉบับที่ 70 กรกฎาคม 2532 : 8)

การดำเนินงานทางด้านธุรกิจวีดีโอเทปในปัจจุบัน ถึงแม้จะมีพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ใช้แล้วก็ตาม แต่ลักษณะการดำเนินงานของผู้ค้าปลีกดังกล่าวก็ต้องถูกกำหนดให้อยู่ในฐานะเดียวกับผู้ผลิตเช่นกัน คือ ต้องอาศัยกระบวนการในลักษณะตามลำดับชั้นของกลุ่ม (Hierarchical Diffusion) คือ ผู้ค้าปลีกต้องถูกกำหนดวิธีการดำเนินงานทุกอย่างจากบริษัทผู้ผลิตในประเทศซึ่งเหมือนกับบริษัทผู้ผลิตในประเทศ ที่ถูกกำหนดวิธีการดำเนินงานจากบริษัทต่างประเทศ นอกเหนือจากนั้นผู้ค้าปลีกและผู้ผลิตในประเทศยังถูกควบคุมจากเจ้าหน้าที่ที่ดูแลทางด้านกฎหมายลิขสิทธิ์อีกด้วย จึงทำให้ระบบการดำเนินงานทางด้านธุรกิจวีดีโอเทปในยุคพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ ทำให้มีผลกระทบต่อระบบเป็นอย่างมาก ตั้งแต่กระบวนการการผลิตจนถึงผู้บริโภค

แสดงถึงการดำเนินงานของผู้ค้าปลีกในปัจจุบัน

แผนภูมิที่ 7

หลังจากที่มีการควบคุมภาพยนตร์วิดีโอเทปกันอย่างจริงจังตั้งแต่ผู้ผลิตไปจนถึงผู้รักษา กฎหมายน่าจะมิจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้น เพราะจะได้ชมภาพยนตร์ที่มีคุณภาพ แต่ตรงกันข้ามสมาชิกยังคงเดิมและมีแนวโน้มจะลดลง เพราะผู้ชมมีความเบื่อหน่ายต่อภาพยนตร์ที่ต้องผ่านการเซ็นเซอร์จากกองทะเบียนฯ ก่อน ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้เนื้อเรื่องของวิดีโอเทปขาดความสมบูรณ์ลงมากเพราะทางกองทะเบียนจะมีการตัดทอนในส่วนที่เกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ บทบู๊หรือบทที่มีความโหดเหี้ยม รวมทั้งฉากโป๊ ทำให้ผู้บริโภคหันไปหาการเช่าชมภาพยนตร์ตามโรงภาพยนตร์แทน ซึ่งในปัจจุบันก็ได้พัฒนาหาภาพยนตร์ใหม่ ๆ มาเสนอฉายอย่างรวดเร็วมากกว่าแต่ก่อน และสามารถได้อรรถรสมากกว่าวิดีโอเทป นอกจากนั้นยังมีวิดีโอเทปที่ผิดกฎหมายที่ไม่มีลิขสิทธิ์เข้ามาโดยการแอบอ้างกับทางกองทะเบียนฯ ว่าเป็นเทปที่ได้รับลิขสิทธิ์อย่างถูกต้องโดยที่ทางกองทะเบียน กรมตำรวจ ก็ไม่มีการตรวจเช็คเกี่ยวกับเรื่องนี้แต่อย่างใด ดังนั้น ต้นทุนการผลิตเทปประเภทนี้จึงลดลงมาก และเป็นคู่แข่งที่น่ากลัวมากสำหรับเทปที่ถูกกฎหมาย นอกจากนั้นในปัจจุบันมีภาพยนตร์วิดีโอเทปที่ไม่ผ่านการเซ็นเซอร์ที่มีคุณภาพดีได้วางจำหน่ายตามตลาดป็นิ่ง คลองถม ในราคา 90-100 บาท เพราะฉะนั้น การแข่งขันระหว่างวิดีโอเทปถูกกฎหมายกับวิดีโอเทปผิดกฎหมายยังสูงมาก และยังมีการแข่งขันกับสื่อประเภทอื่นอีก จากกฎหมายดังกล่าวย่อมเกิดให้ทั้งผลดีและผลเสีย เช่น

ผลเสีย ทำให้ผู้ชมหาภาพยนตร์ดูยาก ค่าเช่าราคาแพงขึ้น การเลือกเนื้อหาในการดูมีน้อยลง ภาพยนตร์ไม่ทันสมัย เป็นการปิดโลกกว้างของผู้ชม ขาดความมีเสรีภาพในการรับสื่อวิดีโอเทป ทั้ง ๆ ที่โครงสร้างของสื่อ เป็นสื่อที่มีอิสระในการเลือกชมได้ทุกสถานที่ ทุกเวลา แต่กฎหมายพยายามจะไปปิดกั้นโครงสร้างของสื่อ ปิดกั้นการแข่งขันกันอย่างเสรีของตลาดวิดีโอ

ผลดี มีต่อบริษัทผู้ผลิตเพียงไม่กี่ราย ที่จะเป็นตัวกำหนด เนื้อหา วิธีการขาย ราคา การควบคุม กับศูนย์วิดีโอเทปทั่วประเทศทำให้ศูนย์วิดีโอเทปไม่สามารถนำภาพยนตร์ละเมิดลิขสิทธิ์มาตั้งให้เช่าโดยพลการเหมือนแต่ก่อน นอกจากนั้นเป็นการกำจัดภาพยนตร์ที่สื่อไปในทางที่เสียหาย ต่อสังคมส่วนรวม เช่น ภาพยนตร์รุนแรง โป๊ ลามกอนาจาร

สรุปให้เห็นว่าเหตุผลของการมีกฎหมายลิขสิทธิ์ออกมาก็เพื่อป้องกันภาพยนตร์ผิดกฎหมาย ภาพยนตร์โป๊ และผู้ประกอบการที่ยังไม่ได้รับอนุญาตที่แพร่กระจายไปทั่วในตลาดวีดีโอเทป ทำให้สื่อแหลมคือศีลธรรม จรรยา และพฤติกรรมของเยาวชนไทย บางกลุ่มก็มองว่ากฎหมายฉบับนี้ทำให้บริษัทผู้ผลิตมีอำนาจในการควบคุมตลาดวีดีโอเทป ซึ่งเป็นธุรกิจที่มีเงินหมุนเวียนนับเป็นล้านบาท ฝ่ายที่เกิดผลกระทบคือศูนย์วีดีโอเทปทั่วประเทศที่กำลังต่อสู้กันอย่างน่ากลัว ส่วนเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำหน้าที่เซ็นเซอร์ นายทุนธุรกิจภาพยนตร์ ประชาชนที่ใช้บริการ และอีกหลายฝ่ายนั้นยังไม่ค่อยน่ากลัวนัก

ระยะเริ่มแรกที่วีดีโอเทปได้แพร่กระจายเข้ามาในสังคมไทยนั้น ศูนย์เช่าวีดีโอเทปยังมีน้อย ราคาเช่าต่ำ ค่าสมัครเป็นสมาชิกในตอนแรกมีราคาแพงมาก แต่เมื่อการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีของเครื่องวีดีโอเทปและธุรกิจทางด้านม้วนวีดีโอเทปสูงขึ้น ทำให้ราคาต้นทุนในการผลิตลดลง ราคาในการซื้อหามาใช้ส่วนตัวก็ถูกมากขึ้น ความต้องการของประชาชนก็มีมากขึ้น ก็เริ่มมีผู้ประกอบการบางราย เปิดศูนย์วีดีโอเทปที่ผิดกฎหมาย แล้วแอบทำสำเนาภาพยนตร์วีดีโอเทปกันเองโดยไม่คำนึงถึงคุณภาพ บางรายใช้วิธีจ้างคนในต่างประเทศบันทึกภาพยนตร์ตามเคเบิลทีวี. ส่งมาเมืองไทยแล้วใส่คำบรรยายเป็นภาษาไทย จึงทำให้ราคาเช่าภาพยนตร์วีดีโอเทปในตลาดถูกลงอย่างมาก และมีการเปิดการแข่งขันกันเองระหว่างศูนย์วีดีโอเทป ค่าสมัครเป็นสมาชิกหรือค่าประกันวีดีโอเทปสูญหายที่เคยมีในตอนแรกก็เป็นอันยกเลิกไป ระยะเวลาในการให้เช่าก็มากขึ้น จากวันหรือสองวันเป็นอาทิตย์หรือเดือน จากการที่มีการแข่งขันกันในตลาดนี้เอง ทำให้บริษัทสร้างภาพยนตร์ โรงภาพยนตร์ ต้องปิดตัวเองกันเป็นแถว เพราะขายไม่ออก ผู้ชมเองก็หันมาดูภาพยนตร์จากวีดีโอเทปประเภทหนังโรง ที่ศูนย์วีดีโอเทปผิดกฎหมายแอบไปถ่ายมาจากโรงภาพยนตร์ในต่างประเทศ แถมยังมีให้ชมก่อนโรงภาพยนตร์ในประเทศมีเสียอีก แม้แต่ภาพยนตร์ประเภทโป๊ทั้งหลายก็มีให้ดูกันได้ทุกรส ไม่มีการตัดตอนใด ๆ ทั้งสิ้น ทำให้วีดีโอเทปมีการแพร่หลายสูงมาก ทำให้ธุรกิจผู้ผลิตวีดีโอเทปก็ย่ำแย่เช่นกัน เพราะไม่สามารถขายวีดีโอเทปที่ถูกต้องตามกฎหมายได้ตามต้องการ ผู้เดือนร้อนเหล่านี้จึงช่วยกันผลักดันกฎหมายเซ็นเซอร์วีดีโอเทปออกมา เป็นข้อบังคับใช้กันในปัจจุบัน ผลของกฎหมายเป็นอย่างไรนั้นผู้วิจัยได้ศึกษาจากกองทะเบียน กรมตำรวจ ซึ่งสามารถสรุปเป็นสาระได้ดังนี้

ลักษณะของกฎหมายลิขสิทธิ์ในปัจจุบัน

ก็เป็นไปตามพระราชบัญญัติของกฎหมาย พ.ศ.2530 กองทะเบียน กรมตำรวจ เป็นฝ่ายปฏิบัติตามกฎหมายไม่ได้เป็นผู้ออกกฎหมาย แต่ถ้าระเบียบของกฎหมายระหว่างกฎกระทรวงกับพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์แล้วจะเห็นว่า พระราชบัญญัติในปัจจุบันมุ่งมันที่จะคุ้มครองผู้ผลิตโดยตรง ไม่ได้คุ้มครองผู้จำหน่าย และผลของการออกพระราชบัญญัตินี้ ผู้ผลิตหวังที่จะดึงกองทะเบียนฯ เข้ามาเป็นผู้ให้ความคุ้มครอง แต่ทางกองทะเบียนฯ จะไม่เป็นผู้คุ้มครองให้ ถ้าคุณตามกฎหมายแล้วกองทะเบียนฯ จะต้องเป็นผู้คุ้มครองให้ จากการพูดคุยกับเจ้าหน้าที่กองทะเบียนฯ กล่าวว่า ลักษณะของกฎหมายลิขสิทธิ์ ผู้ออกกฎหมายกับผู้ผลิตน่าจะมีผลประโยชน์ร่วมกันจึงได้ออกกฎหมายมาในลักษณะนี้ ระเบียบที่กฎหมายประกาศใช้การต่อต้านจากผู้ดำเนินกิจการวิดีโอเทปไม่มี จะมีบ้างก็เฉพาะในหน้าหนังสือพิมพ์ที่ได้โจมตีกองทะเบียนฯ ว่ามีผลประโยชน์กับผู้ผลิตจากค่าแสตมป์สีทองที่ติดบนม้วนวิดีโอเทป ซึ่งจะต้องบับคำว่า "อนุญาตกรุงเทพฯ" เป็นตัวนูนและมีลายเซ็นจากเจ้าหน้าที่กองทะเบียนฯ มีผู้ร้องเรียนว่า กองทะเบียนฯ ได้ค่าแสตมป์ดวงละ 5-10 ส.ต. จากผู้ผลิต ซึ่งบริษัทผู้ผลิตต้องพิมพ์แสตมป์ดังกล่าวไว้ให้กองทะเบียนฯ ครั้งละ 5,000-10,000 ดวง ดวงละ 80 ส.ต. (ถ้าสั่งพิมพ์ต่ำกว่า 5,000 ดวง บริษัทผู้พิมพ์ไม่รับพิมพ์ให้) ไว้ให้กองทะเบียนฯ ติดที่ม้วนวิดีโอเทป เมื่อผ่านการตรวจพิจารณาแล้ว (เจ้าหน้าที่กองทะเบียน กรมตำรวจ : สัมภาษณ์) จะเห็นว่า กฎหมายลิขสิทธิ์ในปัจจุบันก็ยอมทำให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียเช่นกัน

ผลดี ของพระราชบัญญัตินี้จะเห็นว่า ได้ประโยชน์กับบริษัทผู้ผลิต เพราะสามารถควบคุมการลักลอบทำสำเนาภาพยนตร์ลิขสิทธิ์จำหน่าย รวมทั้งคุณภาพวิดีโอเทปจะดีขึ้น อีกทั้งเป็นการกำจัดศูนย์วิดีโอเทปที่ผิดกฎหมายไปในตัวด้วย ผู้ปกครองที่เป็นห่วงเรื่องภาพยนตร์ผิดศีลธรรมในวิดีโอเทปจะมีผลกระทบต่อลูก ๆ ของตนก็หมดไป หรือภาพยนตร์ต้องห้ามสำหรับวัยรุ่นหรือเยาวชนก็เบาบางลง อีกทั้งเป็นการสกัดกั้นวัฒนธรรมที่ไม่ดี หรือยังไม่เหมาะสมกับสังคมไทยได้บ้าง

ผลเสีย ตกอยู่กับศูนย์เช่าวิดีโอเทปที่ดำเนินธุรกิจอย่างผิดกฎหมาย ซึ่งไม่สามารถจะหาภาพยนตร์มาทำสำเนาตัวเองได้อย่างแต่ก่อน ราคาภาพยนตร์ต่อเรื่องแพงขึ้น ค่าเช่าแพงขึ้น ความเป็นอิสระเสรีในเนื่อน้อยลง ทำให้ศูนย์วิดีโอเทปที่ทนสภาพกับราคาต้นทุนในการจำหน่าย ไม่ได้ก็ปิดกิจการไป หรือไปทำธุรกิจอย่างอื่น ถ้าต้องการทำธุรกิจต่อก็ต้องหันมาซื้อภาพยนตร์กับบริษัทผู้ผลิต

วิธีการเซ็นเซอร์ภาพยนตร์ของกองทะเบียนฯ โดยใช้เจ้าหน้าที่ชุดซึ่งทำหน้าที่ตรวจสอบสภาพรถยนต์เดิมก่อนที่จะถูกโอนกิจการตรวจสอบสภาพรถยนต์ทั้งหมดให้กรมการขนส่งทางบก ระยะเริ่มแรกมีปัญหามาก เพราะเจ้าหน้าที่และเครื่องมือในการเซ็นเซอร์มีน้อย ซึ่งต้องเซ็นเซอร์ประมาณ 10 ล้านม้วน (ไทยรัฐ ปีที่ 31 ฉบับที่ 1172 อังคารที่ 23 ส.ค. 2532 : 21) ต้องใช้คนมากในการตรวจสอบ ในแต่ละวันสามารถดูได้ 4 ม้วน ๆ ละ 1 ช.ม. สำหรับในปัจจุบันเทปที่เอามาให้ตรวจมีน้อย วันละเพียง 4-6 เรื่อง หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบว่าภาพยนตร์ประเภทไหนดีหรือไม่ดี ขึ้นอยู่กับเจ้าหน้าที่แต่ละคนเป็นผู้วินิจฉัยเอาเองตามสามัญสำนึกแต่ละคน โดยทั่วไปภาพยนตร์ที่ไม่ผ่านการตรวจพิจารณา คือ ภาพยนตร์โป๊และรุนแรง มักจะเป็นภาพยนตร์เรื่องเดียวจบในม้วน สำหรับภาพยนตร์ที่ไม่ต้องผ่านการตรวจพิจารณาจากเจ้าหน้าที่ คือ

1. ภาพยนตร์เกี่ยวกับกีฬาทุกประเภท อย่างกรณีภาพยนตร์มวยปล้ำที่ได้รับความนิยมมากในปัจจุบันถือว่าไม่ต้องผ่านการตรวจพิจารณา แต่บริษัทที่เป็นตัวแทนจำหน่ายมักจะนำมาให้เจ้าหน้าที่เซ็นเซอร์ เพื่อผลทางการขายคือจะทำให้ภาพยนตร์ม้วนนั้นมีเครดิตขึ้นกับผู้เช่า
2. ภาพยนตร์ข่าว ที่ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน
3. ภาพยนตร์เกี่ยวกับการศึกษา เฉพาะสถานศึกษาเท่านั้น

แต่ถ้ามีการจำหน่ายก็ต้องผ่านการตรวจพิจารณาจากเจ้าหน้าที่เหมือนกัน

จากการศึกษาจะเห็นว่า การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในการตรวจพิจารณาเทปนั้นยังไม่มีกฎเกณฑ์ ขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของผู้ตรวจแต่ละท่าน ซึ่งหากจะให้การตรวจพิจารณามีความถูกต้องและได้ผลควรมีเจ้าหน้าที่ควบคุมดูแลในการทำงานในลักษณะเดียวกับ กบว. ที่มีเจ้าหน้าที่

หลาย ๆ ฝ่าย หลาย ๆ อาชีพพร้อมกันในการพิจารณา อย่างน้อยก็พอเชื่อได้ว่าภาพยนตร์แต่ละเรื่องที่ผ่านมาการพิจารณานั้นน่าเชื่อถือต่อผู้บริโภค สำหรับเจ้าหน้าที่ที่ทำการตรวจพิจารณาซึ่งโอนมาจากเจ้าหน้าที่ที่ตรวจสภาพรถยนต์ เดิมแล้วก็อาจจะทำให้รู้สึกว่าจะไม่น่าจะเหมาะสมกับความเป็นจริงในการดำเนินงาน สำหรับผู้ผลิตต้องใช้จ่ายกับการผลิตภาพยนตร์แต่ละม้วนมาก เช่น ต้องทำสำเนาวิดีโอเทป 1 ม้วน ให้กับเจ้าหน้าที่ตรวจพิจารณาในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดทุกจังหวัดทั่วประเทศ ราคาม้วนวิดีโอเทปเปล่าต่อม้วนราคาม้วนละ 65-70 บาท จะต้องเสียเงินไปกับส่วนนี้เท่าไร ต้องจ่ายค่าพิมพ์แสตมป์ดวงละ 80 ส.ต. และจ่ายค่าปั๊มคำสั่ง อนุญาต กรุงเทพฯ และลายเซ็นของเจ้าหน้าที่อีกดวงละ 25 ส.ต./ม้วน ค่าตรวจพิจารณาวิดีโอเทปม้วนละ 100 บาท ค่าตรวจบทพากษ์ 100 บาท ค่าสตูดิโอถ่ายภาพยนตร์ 25 ส.ต./ม้วน (ทั้ง ๆ ที่บริษัทผู้ผลิตเป็นผู้พิมพ์) ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ อีก เพื่อต้องการให้เจ้าหน้าที่ตรวจพิจารณาให้เร็วขึ้น จะเห็นว่าทุกอย่างที่ต้องจ่ายมีผลกระทบกันไปเป็นลูกโซ่ จากผู้ผลิตถึงผู้บริโภค ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ก็คงจะต้องจ่ายโดยผู้บริโภค ฝ่ายรับก็ต้องจ่ายเพื่อแลกกับความบันเทิงจากราคาค่าเช่าเดิม 5-10 บาท กลายเป็น 15-30 บาท กิจกรรมของศูนย์วิดีโอเทปที่ไม่มีกำลังทรัพย์พอก็ต้องปิดตัวเองไป เพราะทนสภาพราคาต้นทุนไม่ไหว

จะเห็นว่ากฎหมายฉบับนี้ที่ออกมาเมื่อถึงขั้นปฏิบัติแล้วไม่ได้ผลเท่าที่ควร หลายฝ่ายยังคงละเลยไม่ได้ให้การสนใจมากนัก กฎหมายที่ออกมายังไม่มีผลต่อวงการเมื่อพิจารณาโดยรวมแล้วหลังจาก พรบ. นี้ออกมาประกอบกับกฎกระทรวงของกระทรวงมหาดไทย ได้ทำให้กองทะเบียนกรมตำรวจ ได้มีหน้าที่ในการเป็นนายทะเบียนคุ้มครองลิขสิทธิ์ไปด้วย อีกทั้งทำให้กรมตำรวจมีหน้าที่เพิ่มมากขึ้นในการที่จะควบคุมธุรกิจวิดีโอเทปตั้งแต่การเซ็นเซอร์ ตรวจสอบ กำหนดเงื่อนไข กำหนดโทษ ทุกอย่างเสร็จสรรพ

แต่ก็อาจเป็นเพราะธุรกิจวิดีโอเทป เป็นธุรกิจที่แพร่หลาย แม้กระทั่งในบรรดาสมาชิกผู้แทนราษฎรก็มีอยู่หลายท่านที่มีธุรกิจศูนย์วิดีโอเทป ทำให้การรับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นไปอย่างรวดเร็ว และอาจจะด้วยการที่วิดีโอเทปได้แพร่กระจายไปทุกสังคม ปัญหาที่เกิดขึ้นจึงมีผลกระทบไปทั่ว กลายเป็นปัญหาระดับชาติที่กำลังมีการดำเนินการทางรัฐสภา เพื่อการแก้ไขให้เหมาะสมขึ้น ซึ่งทุกฝ่ายเห็นว่า กฎหมายเซ็นเซอร์ผิดพลาดมาตั้งแต่ต้น การที่จะออกกฎกระทรวงในรูปของ

การตรวจสอบเกี่ยวกับลิขสิทธิ์นั้นไม่ถูกต้อง การเซ็นเซอร์ในเรื่องเกี่ยวกับภาพยนตร์ลามกอนาจาร นอกเหนือวัตถุประสงค์ของกฎหมาย กฎหมายเซ็นเซอร์ไม่ใช่เรื่องของกฎหมายลิขสิทธิ์ (ผู้จัดการ ปีที่ 6 ฉบับที่ 10 กรกฎาคม 2532 : 12)

เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว กองทะเบียน กรมตำรวจ ที่มีหน้าที่เซ็นเซอร์ภาพยนตร์วีดีโอเทป มีอำนาจมากมายที่สามารถควบคุมธุรกิจวีดีโอเทป ตั้งแต่การเซ็นเซอร์ ตรวจสอบ กำหนดเงื่อนไข กำหนดโทษ ซึ่งดูแล้วไม่ถูกต้องนัก ที่ให้บทบาทกับเจ้าหน้าที่กองทะเบียน กรมตำรวจแต่ฝ่ายเดียว

โดยเฉพาะการเซ็นเซอร์ภาพยนตร์น่าที่จะให้ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าเป็นผู้ควบคุมตนเอง โดยที่เจ้าหน้าที่เป็นผู้กำหนดมาตรการไว้ว่าภาพยนตร์ประเภทไหน เนื้อหาเป็นอย่างไร ไม่ควรนำมาเผยแพร่ ซึ่งอาจจะต้องมีเจ้าหน้าที่หลาย ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีความรู้ในสาขาศิลปะ จิตวิทยา รูปแบบหรือเนื้อหาของรายการต่าง ๆ เช่น นักวิชาการ นักกฎหมาย ผู้ผลิต ผู้สร้าง ศูนย์วีดีโอเทป เป็นต้น เพื่อร่วมกันวางมาตรการ ถ้าผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายรายใดทำผิดกฎหมายที่กำหนดไว้ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องดำเนินการได้ทันทีอาจจะสั่งปิดกิจการ 7 วัน หรือ 1 เดือนหรือไม่ให้ต่อใบอนุญาตในการประกอบการค้าในกรณีที่มีครุรุนแรง ก็แล้วแต่จะกำหนดบทลงโทษ คล้ายกับการดำเนินธุรกิจทางด้านวิทยุโทรทัศน์ในปัจจุบัน ที่มีเจ้าหน้าที่ กบว. เป็นผู้ควบคุมเนื้อหา รายการอยู่ในปัจจุบัน แต่ละบริษัทก็ต้องมีเครื่องหมายการค้าของตัวเอง เมื่อมีการทำผิดก็สามารถทำการลงโทษได้ง่าย ทำให้เกิดบรรยากาศการแข่งขันที่ดีขึ้นของธุรกิจวีดีโอเทป ไม่ใช่ไปปิดกั้นทางการค้าเหมือนกับ พรบ. ในปัจจุบัน หากจะพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ของสื่อประเภทนี้แล้ว ก็ไม่ควรจะต้องมีการเซ็นเซอร์ เพราะวีดีโอเทปเป็นสื่อที่ผู้ดูสามารถกำหนดเวลาและสถานที่ดูได้เอง การดูสามารถดูได้เพียงคนหรือสองคนจึงทำให้ได้ดู การแบ่งระดับของภาพยนตร์ไว้เหมือนกับในต่างประเทศ หรือทั่วโลกเขาทำกัน ว่าภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นภาพยนตร์ประเภทอะไร เหมาะสำหรับคนดูประเภทไหน เพราะการเซ็นเซอร์ภาพยนตร์วีดีโอเทปในปัจจุบันไม่ได้แบ่งระดับภาพยนตร์ไว้ แต่ใช้มาตรการจากผู้เกี่ยวข้องฝ่ายเดียวเป็นผู้ตัดสิน ความต้องการความรู้ลึกของผู้ส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องและยุติธรรม